

Я. Д. БУЧЧЕЛО, ст. зоотехнік Закарп. облплемоб'єднання

В. Д. ФЕДАК, наук. співроб.

Т. Я. БОБРУШКО, В. Н. УСАЧОВ, ст. наук. співроб.

НДІ землеробства і тваринництва зах. р-нів УРСР

ПРОМИСЛОВЕ СХРЕЩУВАННЯ БУРОЇ КАРПАТСЬКОЇ ХУДОБИ З ПЛІДНИКАМИ М'ЯСНИХ ПОРІД — РЕЗЕРВ ЗБІЛЬШЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ

Наведено результати досліджень по вивченню енергії росту, забійних якостей телиць і бичків бурої карпатської породи та її помісей з абердин-ангусами, герефордами і кіанами.

Виробництво яловичини в Закарпатській області можна збільшити завдяки застосуванню промислового схрещування бурої карпатської худоби з плідниками м'ясних порід. Відомо, що яловичина м'ясних порід більш повноцінна в біологічному відношенні порівняно з молочними і комбінованими породами.

Науково-виробничий дослід по вивченню ефективності схрещування бурої карпатської худоби з плідниками абердин-ангуської, герефордської та кіанської порід проведено в колгоспі «Нове життя» Мукачівського району Закарпатської області. В першій частині дослід тварин вирощували від народження до 15-місячного віку (табл. 1), а в другій — від народження до 18 міс (табл. 2). Рівень годівлі молодняка за період дослідження був однаковим в усіх групах. Від помісних бичків (бура карпатська порода × абердин-ангуси та герефорди) одержано на 101,8 та 135,4 крб. чистого прибутку більше, ніж від аналогів бурої карпатської. Від помісних бугайців герефордської та кіанської порід економічний ефект становив відповідно 153,6 та 16,4 крб., чистий прибуток в середньому від 1 гол був меншим на 33,7 крб., ніж у бугайців вихідної материнської породи. Нами встановлено, що помісних бугайців бурої карпатської × абердин-ангуської порід вирощувати на м'ясо необхідно тільки до 15-місячного віку, бурої карпатської × герефордської — до 18 — 20-місячного. Генетичний потенціал росту і розвитку бурої кіанської (найбільшої з м'ясних порід) та її помісей до 18 міс повністю не реалізується. Тому помісей з бурою карпатською породою необхідно вирощувати на м'ясо до 24-місячного віку.

1. Економічна ефективність вирощування бугайців до 15-місячного віку (в середньому на 1 гол; перша частина досліджу)

Показник	Бура карпатська порода, чистопородні	Помісі	
		з абердин-ангусами	з герефордами
Середня жива маса 1 гол, кг	370	378	390
Одержано прибутку, всього, крб.	819,2	929,9	959,4
Чистий прибуток, крб.	491,4	593,2	626,8
Рентабельність, %	149,9	176,2	186,7
Економічний ефект, крб.	—	101,8	135,4

2. Економічна ефективність вирощування дослідного молодняка до 18-місячного віку (в середньому на 1 гол; друга частина досліду)

Показник	Бура карпатська порода, чистопородні	Помісі		
		з абердин-ангусами	з герефордами	з кіанами
<i>Бугайці</i>				
Середня жива маса 1 гол, кг	421	405	485	421
Одержано прибутку всього, крб.	1035,7	996,3	1193,3	1035,7
Чистий прибуток, крб.	538,7	504,9	692,3	555,1
Рентабельність, %	108,3	103,0	138,1	115,6
<i>Телиці</i>				
Середня жива маса 1 гол, кг	389	390	390	409
Одержано прибутку всього, крб.	816,2	863,5	863,5	1006,1
Чистий прибуток, крб.	331,6	380,8	379,9	522,3
Рентабельність, %	68,9	78,8	78,7	110,2
Економічний ефект, крб.	—	48,9	48,0	190,4

Важливим резервом збільшення виробництва яловичини є вирощування телиць на м'ясо. Встановлено, що від помісних телиць з абердин-ангусами, герефордами та кіанами одержано чистого прибутку більше відповідно на 48,9; 48,0 і 190,4 крб., ніж від ровесниць бурої карпатської породи. Найвищий ефект в середньому на 1 телицю за 18-місячний період вирощування одержано від кіанських помісей, що свідчить про високу енергію росту цих тварин.

Висновки. Помісних бугайців з абердин-ангусами слід вирощувати на м'ясо до 15 міс, а герефордами — до 18—20 міс, а кіанських — до 2 років. Помісних телиць з абердин-ангусами та герефордами необхідно відгодувати до 15-місячного віку, а кіанських — до 18—20 міс. М'ясо помісних тварин більш повноцінне щодо біологічних та смакових якостей, ніж бурої карпатської породи.

Одержано редколегією 16. 09. 89

Изложены результаты исследований по изучению энергии роста, убойных качеств телок и бычков бурой карпатской породы и ее помесей с абердин-ангусами, герефордами и кианами.